

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 131/2022

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ'

Συνεδρίαση της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2022

Σύνθεση:

Προεδρεύουσα: Αφροδίτη Κουτούκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., κωλυομένης της Προέδρου του Τμήματος Βασιλικής Πανταζή, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Αθηνά Αλεφάντη, Χρήστος Μητκίδης, Βασίλειος Κορκίζογκου, Ευάγγελος Μαρίνης, Μαρία Δεληγιάννη, Παναγιώτης Δημόπουλος, Μαρία-Λουΐζα Μπακαλάκου, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγήτρια: Σπυριδούλα Θωμοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτ. 18738/25.10.2022 έγγραφο του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων» (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.).

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν ο χρόνος έναρξης της παραγραφής της αξίωσης δικηγόρου για την είσπραξη αποζημίωσης στο πλαίσιο παροχής νομικής βοήθειας του άρθρου 14 ν. 3226/2004, εκκινεί κατά το άρθρο 49 του ν.δ. 496/1974 από το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο ο δικηγόρος παραστάθηκε ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου και εκδόθηκε η οικεία δικαστική απόφαση, δεδομένου ότι, κατά την ερωτώσα υπηρεσία κατά το

χρόνο αυτό γεννήθηκε και ταυτοχρόνως κατέστη δικαστικά επιδιώξιμη η εν λόγω αξίωση.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσης υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με την με αριθμό πρωτ.7557/07.06.2019 αίτηση του Δικηγόρου Αθηνών Ι.Σ. προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που κατατέθηκε στο Εφετείο Αθηνών την 07.06.2019 και διαβιβάστηκε με το με αριθμό 7557/11.06.2019 έγγραφο του Εφετείου Αθηνών στο ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ» (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), ο ως άνω δικηγόρος ζητούσε να του χορηγηθεί η νόμιμη αμοιβή του για τον αυτεπάγγελτο διορισμό του στο Δ΄ Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων, ως συνηγόρου υπεράσπισης, στο πλαίσιο της παροχής νομικής βοήθειας, του κατηγορούμενου Ν.Σ., κατά τις διαδικασίες 19.06.2013 και 27.06.2013, σημειώνοντας ότι η εκδοθείσα με αριθμό 3614/2013 απόφαση του ως άνω Δ΄ Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων καθαρογράφηκε και καταχωρήθηκε στο Ειδικό Βιβλίο την 21.08.2014.

2. Το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. με το με αριθμό 14213-2019/06.07.2022 έγγραφό του προς το Εφετείο Αθηνών επέστρεψε τα δικαιολογητικά της ίδιας ως άνω αίτησης, για το λόγο ότι η απαίτηση του δικαιούχου αποζημίωσης δικηγόρου έχει υποπέσει στην προβλεπόμενη στα άρθρα 48 και 49 του ν.δ. 496/1974 παραγραφή, δεδομένου ότι η αξίωσή του γεννήθηκε το έτος 2013, οπότε και παραστάθηκε ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου και εξεδόθη η με αριθμό. 3416/2013 απόφαση του Δ' Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων.

3. Ακολούθως, ο ως άνω δικηγόρος άσκησε ενώπιον του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. την από 03.10.2022 Προσφυγή, με την οποία ζητούσε την ορθή επανάκριση της αίτησής του και τη χορήγηση της νόμιμης αμοιβής του συνολικού ποσού 1.218,92 ευρώ. Την ως άνω Προσφυγή το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. διαβίβασε στο ΓΝΣ Υπουργείου Δικαιοσύνης με το με αριθμό 18738/25.10.2022 έγγραφό του.

4. Κατά την εκτίμηση της ερωτώσας υπηρεσίας, η αξίωση του άνω δικηγόρου είχε υποπέσει στην πενταετή παραγραφή των άρθρων 48 παρ. 1 και 49 του ν.δ. 496/1974, αφού αφετηρία του χρόνου έναρξης της πενταετούς παραγραφής ήταν η γένεση της σχετικής αξίωσης, ήτοι ο χρόνος *«κατά τον οποίο ο δικηγόρος παρίσταται ενώπιον του εκάστοτε δικαστηρίου, ασκεί τα νόμιμα καθήκοντα εκπροσώπησης του εντολέα του για την υπεράσπιση του οποίου διορίστηκε και φέρει εις πέρας αυτά με την περάτωση της δίκης-έκδοση δικαστικής αποφάσεως»*. Θεωρεί, δηλαδή, η υπηρεσία ότι από το ανωτέρω χρονικό σημείο της γένεσης της αξίωσης, αυτή κατέστη δικαστικά επιδιώξιμη, εφόσον στο νόμο δεν γίνεται διάκριση ανάμεσα στη γένεση της αξίωσης και στη δυνατότητα δικαστικής επιδίωξης αυτής, έννοιες οι οποίες ταυτίζονται χρονικά και, επομένως, από τον χρόνο αυτό εκκινεί η έναρξη της παραγραφής της προκείμενης αξίωσης.

5. Περαιτέρω, κατά το χρόνο καθαρογραφής της εν λόγω απόφασης, η οποία έλαβε χώρα περίπου ένα έτος μετά την έκδοσή της, τον Αύγουστο του 2014, ο ως άνω δικηγόρος μπορούσε να είχε ήδη καταθέσει την αίτησή του για την καταβολή της αποζημίωσης, χωρίς να αναμένει την καθαρογραφή της απόφασης. Υπό διαφορετική παραδοχή θα καταστρατηγείτο η βούληση του νομοθέτη και θα διαιωνίζονταν η σχετική διαδικασία. Εξάλλου, μετά τη γένεση της αξίωσης το έτος 2013, ο ως άνω δικηγόρος μπορούσε να επιδιώξει την αξίωσή του με την κατάθεση της αίτησης και να προσκομίσει συμπληρωματικά την απόφαση όταν αυτή θα είχε καθαρογραφεί.

6. Τέλος, με πρόσφατη νομολογία (ιδ. με αριθμό ΔιοικΠρΑθ 11544/2021 και ΑΠ 1063/2021) επί συναφών υποθέσεων κρίθηκε ότι η έναρξη παραγραφής κατά τα άρθρα 48 και 49 του ν.δ. 496/1974 εκκινεί από το χρόνο παροχής της εκάστοτε υπηρεσίας, που είναι και ο χρόνος γένεσης της αξίωσης κατά τον οποίο υφίσταται και η δυνατότητα δικαστικής επιδίωξης αυτής.

7. Ενόψει των ανωτέρω, και δεδομένου ότι ο ως άνω δικηγόρος παραστάθηκε σε δίκη στο πλαίσιο παροχής νομικής βοήθειας κατά το έτος 2013, οπότε και εκδόθηκε η απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου, η οποία καθαρογράφηκε το έτος 2014, προέκυψε ο προβληματισμός της υπηρεσίας ως προς τον χρόνο έναρξης της παραγραφής της αξίωσής του για αποζημίωση κατά τα άρθρα 48 παρ. 1 και 49 του ν.δ. 496/1974.

Νομοθετικό Πλαίσιο

8. Στις διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 1, 13 παρ. 1 του ν. 3226/2004 «Παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος και άλλες διατάξεις» (Α' 24), όπως τα άρθρα αυτά τροποποιήθηκαν με την παράγραφο 5 του άρθρου 7 ν.4043/2012 (Α' 25) και 14 του ως άνω ν.3226/2004, όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 112 παρ.4 ν.4055/2012 (Α' 51), ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 6. Αρμόδια αρχή

«1. Αρμόδια αρχή για την εξέταση της αίτησης παροχής νομικής βοήθειας σε ποινικές υποθέσεις είναι ο πρόεδρος του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί προς εκδίκαση η υπόθεση του αιτούντος ή ενώπιον της οποίας πρέπει να ασκηθεί το σχετικό ένδικο μέσο ή βοήθημα».

Άρθρο 13. Πόροι για την παροχή νομικής βοήθειας

«Εγγράφεται κατ' έτος ειδική πίστωση στον προϋπολογισμό του Ταμείου Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτιρίων για την κάλυψη της αποζημίωσης των δικηγόρων και άλλων προσώπων που προσφέρουν υπηρεσίες στο πλαίσιο του συστήματος νομικής βοήθειας».

Άρθρο 14. Αποζημίωση δικηγόρων υπηρεσίας και άλλων προσώπων

«1.α Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται η αποζημίωση των δικηγόρων υπηρεσίας, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών και άλλων προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο της παροχής νομικής βοήθειας, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες νόμιμες αμοιβές... Με όμοια απόφαση καθορίζεται το πλαίσιο και η διαδικασία εκκαθάρισης και είσπραξης της αποζημίωσης».

2. Αρμόδιο όργανο για τη συλλογή των δικαιολογητικών και των αιτήσεων των δικαιούχων δικηγόρων και άλλων προσώπων για τη διαβίβασή τους στο Ταμείο Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) είναι η διοίκηση του αρμόδιου Δικαστηρίου».

9. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 14 παρ. 1α του ν.3226/2004 εκδόθηκε η με αριθμό 67506/08.08.2012 (Β'2333) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, «Αποζημίωση υπηρεσιών νομικής βοήθειας, διαδικασία εκκαθάρισης κλπ.», σύμφωνα με την οποία:

«Για την είσπραξη της αποζημίωσης τους οι δικαιούχοι οφείλουν να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

B.1.) Οι δικηγόροι που παρέχουν νομική βοήθεια σε ποινικές υποθέσεις:

1. Αίτηση του δικαιούχου....
2. Επικυρωμένο αντίγραφο της πράξεως διορισμού τους, ως συνηγόρων υπεράσπισης ή πολιτικής αγωγής.
3. α. Βεβαίωση υπογεγραμμένη από τον πρόεδρο του δικαστηρίου..., από την οποία να βεβαιώνεται ότι παρέστησαν και άσκησαν το έργο της υπεράσπισης ή πολιτικής αγωγής. β...
4. Επικυρωμένο αντίγραφο απόφασης του αρμοδίου δικαστηρίου που εκδόθηκε επί της υπόθεσης για την οποία παρασχέθηκε η νομική βοήθεια.
5. Επικυρωμένα αντίγραφα των πάσης φύσεως απαιτούμενων εγγράφων ή δικογράφων που αναφέρονται στη συγκεκριμένη υπόθεση και για τη σύνταξη ή κατάθεση τους σε δικαστήριο, συμβούλιο, ανακριτική ή εισαγγελική αρχή προβλέπεται αμοιβή, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις
6. Κατάσταση πληρωμής της δαπάνης ...
7. Υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου ότι ...δεν έχει καταθέσει δικαιολογητικά για την είσπραξη αμοιβής για την ίδια υπόθεση.
8. Απόδειξη παροχής Υπηρεσιών η οποία θα φέρει τα στοιχεία:
Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ. Χ.ΔΙ.Κ.)...
9. Υπεύθυνη δήλωση στην οποία θα γνωστοποιούν την Τράπεζα και τον λογαριασμό σε μορφή IBAN...».

Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε ρητά με την με αριθμό 98535/18.12.2014 (Β΄ 3578) κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Αποζημίωση των προσώπων που προσφέρουν υπηρεσίες στο πλαίσιο του συστήματος παροχής νομικής βοήθειας και καθορισμός της διαδικασίας εκκαθάρισης και των δικαιολογητικών που απαιτούνται για την αποζημίωση των δικηγόρων υπηρεσίας και δικαστικών επιμελητών που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο της παροχής νομικής βοήθειας», σύμφωνα με την οποία για την είσπραξη της αποζημίωσης δικηγόρων υπηρεσίας στο πλαίσιο παροχής νομικής βοήθειας σε ποινικές υποθέσεις, οι δικηγόροι οφείλουν, πλέον, να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο επικυρωμένο απόσπασμα της απόφασης.

10. Στις διατάξεις των άρθρων 48 παρ. 1 και 49 του ν.δ/τος 496/1974 «Περί Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (Α' 204) ορίζονται τα εξής :

Άρθρον 48. Παραγραφή αξιώσεων κατά του ν.π.δ.δ.

«1. Ο χρόνος παραγραφής των χρηματικών αξιώσεων κατά του ν.π.δ.δ. είναι πέντε ετών, εφ' όσον δεν ορίζεται άλλως υπό του παρόντος...».

Άρθρον 49. Έναρξιν παραγραφής.

«Η παραγραφή άρχεται από του τέλους του οικονομικού έτους καθ' ο εγεννήθη η αξίωσις και είναι δυνατή η δικαστική αυτής επιδίωξις».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που μας τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα :

11. Προς πραγμάτωση των επιταγών των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος, με το οποίο κατοχυρώνεται το δικαίωμα κάθε προσώπου σε δικαστική ακρόαση και προστασία των δικαιωμάτων και των έννομων συμφερόντων του, 25 παρ. 1 του Συντάγματος, κατά το οποίο η αρχή του κοινωνικού κράτους τελεί υπό την εγγύηση του κράτους και όλα τα κρατικά όργανα οφείλουν να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, στα οποία περιλαμβάνεται και το δικαίωμα δικαστικής ακρόασης και προστασίας, 6 παρ. 3 εδ. (γ) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, κατά το οποίο ορίζεται ότι κάθε κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να του παρασχεθεί δωρεάν συνήγορος σε περίπτωση που δεν διαθέτει τα μέσα για την κάλυψη της αμοιβής του και της οδηγίας 2003/8/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 2003 για τη βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη επί διασυννοριακών διαφορών, οργανώθηκε με το ν. 3226/2004 πλήρες σύστημα νομικής βοήθειας προς τους πολίτες χαμηλού εισοδήματος (βλ. εισηγητική έκθεση του ίδιου ως άνω νόμου). Ειδικότερα, με το νόμο αυτό καθορίζονται οι δικαιούχοι και η διαδικασία παροχής νομικής βοήθειας, προβλέπεται ότι σε περίπτωση διορισμού δικηγόρου υπηρεσίας

προς παροχή υπηρεσιών νομικής βοήθειας, αυτός αποζημιώνεται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες νόμιμες αμοιβές, αρχικά δε οριζόταν ότι βαρύνεται προς τούτο το Δημόσιο. Με τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του ν.4043/2012, το οποίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 55 του ν. 4689/2020, βαρύνεται, πλέον, το ΤΑ.Χ.Δ.Ι.Κ., στον σκοπό του οποίου περιλαμβάνεται η σχετική χρηματοδότηση, αφού το ΤΑ.Χ.Δ.Ι.Κ είναι το νομικό πρόσωπο που παρέχει τη νομική βοήθεια, μέσω ειδικής πίστωσης (βλ. την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 55 ν.4689/2020, Α'103).

12. Με τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. παρ. 1α του ως άνω νόμου 3226/2004 παρέχεται εξουσιοδότηση στους Υπουργούς Οικονομικών και Δικαιοσύνης να ορίσουν με κοινή απόφασή τους την αποζημίωση των δικηγόρων υπηρεσίας και με όμοια κοινή απόφασή τους να καθορίσουν το πλαίσιο και τη διαδικασία εκκαθάρισης και είσπραξης της αποζημίωσης.

13. Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης εκδόθηκε η με αριθμό 67506/08.08.2012 (Β'2333) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με την οποία καθορίσθηκε η αποζημίωση υπηρεσιών νομικής βοήθειας, η διαδικασία εκκαθάρισης κλπ. και προβλέφθηκε ότι για την είσπραξη της αποζημίωσής τους οι δικηγόροι που παρέχουν νομική βοήθεια σε ποινικές υποθέσεις οφείλουν να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο και επικυρωμένο αντιγράφο απόφασης που εκδόθηκε επί της υπόθεσης για την οποία παρασχέθηκε η νομική βοήθεια. Η εν λόγω κ.υ.α. καταργήθηκε με την με αριθμό 98535/18.12.2014 (Β' 3578) κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με την οποία καθορίσθηκε, ότι για την είσπραξη της αποζημίωσης δικηγόρων υπηρεσίας στο πλαίσιο παροχής νομικής βοήθειας σε ποινικές υποθέσεις, οι δικηγόροι οφείλουν να υποβάλουν, πλέον, στο αρμόδιο δικαστήριο, αντί του επικυρωμένου αντιγράφου της απόφασης, που εκδόθηκε επί της υπόθεσης για την οποία παρασχέθηκε η νομική βοήθεια, επικυρωμένο απόσπασμα αυτής, στο οποίο θα αναφέρεται το ονοματεπώνυμο του δικηγόρου που την παρέσχε, ο αύξων αριθμός της απόφασης, ο βαθμός και ο τύπος του δικαστηρίου, η ημερομηνία της δικάσιμου και το ονοματεπώνυμο του κατηγορούμενου.

14. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι διορισθείς δικηγόρος υπηρεσίας προς παροχή υπηρεσιών νομικής βοήθειας δικαιούται αποζημίωση από το νόμο καθορισθείσα, μετά την από τον ίδιο προσκομιδή των νομίμων εγγράφων που συνοδεύουν σχετική αίτησή του (πρβλ. ΜΠρΑθ 65/2013).

15. Επιπλέον, από τις διατάξεις των άρθρων 48 και 49 του ν.δ/τος 496/1974 «Λογιστικό των ΝΠΔΔ» προκύπτει ότι, ο χρόνος παραγραφής των εν γένει χρηματικών αξιώσεων κατά των ν.π.δ.δ. είναι πέντε (5) έτη, πλην των ειδικότερων αξιώσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6 του ως άνω ν.δ. Αφετηρία δε της εν λόγω πενταετούς παραγραφής όλων των χρηματικών αξιώσεων κατά των ν.π.δ.δ. ορίζεται το αντικειμενικό γεγονός του τέλους του οικονομικού έτους κατά το οποίο γεννήθηκε η αξίωση και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξη αυτής. Κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, αδυναμία δικαστικής επιδίωξης της αξίωσης συντρέχει όταν η άσκηση της οικείας αγωγής αποκλείεται από λόγους νομικούς (πρβλ. ΣΤΕ 1605/2007, 2829/2005, ΑΠΟλομ 23/1994, 16/1995, ΑΠ 1270/2003), όταν δηλ. αποκλείεται η άσκηση της αγωγής από τον δικαιούχο λόγω νομικών κωλυμάτων, είτε βάσει ρητών διατάξεων του νόμου που απαγορεύουν ευθέως τη δικαστική επιδίωξη, είτε από το γεγονός ότι μπορεί να αντιταχθεί, από τον καθού η αξίωση, ένσταση που έχει ως αναγκαίο κατά νόμο αποτέλεσμα τον αποκλεισμό της δικαστικής επιδίωξης για ορισμένο χρόνο (πρβλ. ΣΤΕ 2746/2017, 942/2014, ΑΠ 878/2004, ΔΕΑ 2760/2014).

16. Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι, η αξίωση δικηγόρου για την καταβολή αποζημίωσης στο πλαίσιο παροχής νομικής βοήθειας γεννάται εκ του νόμου και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών κ.υ.α. κατά το χρόνο κατά τον οποίο πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την καταβολή αυτής. Έτσι, η σχετική απαίτηση δικηγόρου που παρείχε νομική βοήθεια κατά το έτος 2013, κατά τις ισχύουσες κατά τον κρίσιμο χρόνο διατάξεις, έπρεπε να υποβληθεί στο αρμόδιο δικαστήριο με αίτηση και επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης για την οποία παρασχέθηκε η νομική βοήθεια. Εφόσον δε η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε σχεδόν ένα έτος μετά την έκδοσή της, από τον χρόνο αυτό πληρούνταν οι νόμιμες προϋποθέσεις για την καταβολή της αποζημίωσης. Κατά συνέπεια, η αξίωση δικηγόρου για την καταβολή αποζημίωσης από παροχή νομικής βοήθειας γεννήθηκε με την πλήρωση των ως άνω νομίμων προϋποθέσεων, στο τέλος του οικονομικού έτους 2014. Συνακόλουθα, η

παραγραφή της σχετικής αξίωσης εκκινεί από το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο γεννήθηκε κατά τα ανωτέρω η αξίωση.

17. Εξάλλου, από τις ισχύουσες κατά τον κρίσιμο χρόνο διατάξεις προκύπτει ότι η αξίωση αποζημίωσης δικηγόρου που παρείχε νομική βοήθεια δια της παράστασής του ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου και της έκδοσης της δικαστικής απόφασης, κατέστη δικαστικά επιξιώξιμη με την πλήρωση των ως άνω οριζόμενων στον νόμο και την σχετική κ.υ.α. προϋποθέσεων (πρβλ. ΑΠ 1514/2011), οπότε και μπορούσε πλέον να διεκδικήσει δικαστικά την αξίωσή του με την έγερση αγωγής, μετά την καθαρογραφή της απόφασης. Κατά συνέπεια, η παραγραφή της σχετικής αξίωσης εκκινεί από το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο η αξίωση γεννήθηκε και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξή της, ήτοι από το τέλος του οικονομικού έτους 2014, οπότε και καθαρογράφηκε η απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου. Στο ίδιο δε χρονικό αποτέλεσμα καταλήγουμε και υπό την εκδοχή ότι εφαρμογή εν προκειμένω έχει η μεταγενέστερη κ.υ.α. με αριθμό 98535/18.12.2014, η ισχύς της οποίας άρχισε στις 18.12.2014.

18. Επομένως, αφετηρία της έναρξης παραγραφής της αξίωσης αποζημίωσης του ως άνω δικηγόρου ήταν το τέλος του οικονομικού έτους 2014, κατά το οποίο η γεννήθηκε και ήταν δικαστικά επιδιώξιμη η αξίωση, αφού κατά τις ισχύουσες κατά τον κρίσιμο χρόνο διατάξεις, κατά τον χρόνο αυτό πληρούνταν οι νόμιμες προϋποθέσεις για την καταβολή της.

Απάντηση

19. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ'), γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι η αξίωση αποζημίωσης του ως άνω δικηγόρου στο πλαίσιο παροχής νομικής βοήθειας γεννήθηκε και ήταν δικαστικά επιδιώξιμη στο τέλος του οικονομικού έτους 2014 και, κατά συνέπεια, κατά το χρόνο υποβολής της με αριθμό πρωτ.7557/07.06.2019 αίτησής του προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αυτή δεν είχε υποπέσει στην παραγραφή που ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 48 του ν.δ/τος 496/1974.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2022

Η Προεδρεύουσα

Η Εισηγήτρια

Αφροδίτη Κουτούκη

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Σπυριδούλα Θωμοπούλου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.